

İmla ve Noktalama Kuralları Üzerine,

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan en önemli iletişim aracı, insanların kendi duygu ve düşüncelerini başkalarına aktarmakta kullandıkları bir semboller sistemidir. Bu semboller sistemi, insanın duygularını, düşüncelerini, isteklerini bütün incelikleriyle açığa vurmasına olanak sağlar. Burada üzerinde durulması gereken nokta, bu sembollerin, herkes tarafından, sembolleri ileten kişinin anlatmak istediği gibi anlaşılmasıdır. Çünkü her ne kadar iletişim, insanlar arasındaki duyguların, düşüncelerin ve yaşantıların ifade edilme yöntemi ise de iletişimin temel hedefi, uygun bir araç kullanarak ve bu aracın aktarılabilceği bir yoldan yararlanarak hedefteki bireyde kendi tasarladığı düşüncenin bir izdüşümünü oluşturmaktır.

Dilin genel olarak iki ana anlatım yolu vardır: sözlü anlatım ve yazılı anlatım. Sözlü anlatım kişinin gördüğünü, duyduğunu, düşündüğünü ve yaşadığını konuşarak, yazılı anlatım ise yazarak anlatmasıdır. Sözlü anlatımın doğru bir iletişim aracı olması telaffuz, vurgu ve tonlamaya; yazılı anlatımın doğru bir iletişim aracı olması ise imla ve noktalamayla mümkündür. Türkçe Sözlük'te imla, "Bir dilin belli kurallarla yazıya geçirilmesi" şeklinde tanımlanmaktadır. Bir başka tanıma göre de imla, herhangi bir konuşma dilindeki sözcüklerin, mevcut alfabe dizgesine göre, nasıl yazılması gerektiğini belirleyen kurallardır. Noktalama ise yazılı bir metinde anlamı veya duyguları daha doğru bir şekilde ifade etmek için birtakım işaretleri metnin gerekli yerlerine koymak olarak tanımlanabilir. Bu amaçla noktalama işaretleri kullanılmaktadır. Noktalama işaretleri, cümlenin yapısını ve duraklama noktalarını belirlemek, okumayı ve anlamayı kolaylaştırmak, sözün vurgu ve ton gibi özelliklerini belirtmek üzere kullanılır.

Türkçe konuşan ve yazan pek çok kişi, dilimizin "konuşulduğu gibi yazıldığı" düşünmekte ve buna göre bir imla tercih etmektedir. Türkçenin konuşulduğu gibi yazıldığı, yani fonetik bir dil olduğu tamamen yanlış değildir. İngilizce, Fransızca gibi dillere bakıldığında dilimizin onlardan daha fonetik olduğunu söyleyebiliriz. Ama Türkçede her kelime telaffuz edildiği gibi yazılmaz ve yazıldığı gibi telaffuz edilmez; Gelmeyeceğim şeklinde yazılan bir ifadenin Gelmiyem şeklinde okunması gibi. Fakat bu yanlış anlayış pek çok yerde karşımıza çıkmaktadır. Yerel ağız özelliklerinin yazı diline girmesi veya sokak argosuyla telaffuz edilen kelimelerin o şekilde yazılmaya çalışılması da bu anlayışa örnek olarak gösterebiliriz Naber, Napıyon gibi.

Bilindiği gibi gazete, dergi ve televizyonlarda dilin bu yazılı ve sözlü özelliklerine dikkat edilmeden kullanılması, pek çok kez rastlanan bir durumdur. "Depremzede hala [hâlâ] prefabrikte yaşıyor." örneğinde olduğu gibi.

İmla ve noktalama sorununun bir başka ve daha da önemli nedeni ise ilköğretimden yükseköğretime kadarki eğitim sürecinde bu konunun yeterince dikkate alınmamasıdır. Bu konuda daha çok ilköğretim ve ortaöğretim öğrencileri üzerinde araştırmalar yapılmış ve ulaşılan sonuçlara göre imla ve noktalama becerileri yeterli düzeyde bulunmamıştır. İmla ve noktalama kurallarını uygulama becerisi, öğrencilere ilk ve ortaöğretimde, özellikle sınıf öğretmenleri ve Türkçe öğretmenleri tarafından kazandırılması gereken bir alışkanlıktır. Bu alışkanlığın eğitimin ilk devrelerinde kazandırılmaması ileriki eğitim düzeylerini ve hatta öğretmen olacak kişilerin dahi bu alışkanlığı yeterince kazanmadığı dikkate alındığında öğretmen yetiştirme sürecini dahi etkilediği açıktır. Bu nedenlerden dolayı konuya dikkat çekilmesi ve gereken önlemlerin alınması hususu göz önünde bulundurulmalıdır.